

แบบรับฟังความคิดเห็น
เพื่อพัฒนาเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย
เพื่อป้องกันการทุจริตสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

SCAN ME

<http://shorturl.at/dDQT7>

กรุณาสแกน QR Code เพื่อแสดงความคิดเห็น ตามแบบรับฟังความคิดเห็นเพื่อพัฒนาเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย เพื่อป้องกันการทุจริตสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กิจกรรมที่ ๓.๑ การลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นเชิงลึกเพื่อพัฒนาเกณฑ์ชี้วัด ความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย เพื่อป้องกันการทุจริตสำหรับการจัดซื้อจัดจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. บทนำ

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการทุจริตเชิงนโยบาย

การทุจริตเชิงนโยบาย หมายถึง การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม
ในกระบวนการพัฒนานโยบายการบริหารประเทศ และการนำนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติ (คณะอนุกรรมการ
ศึกษาการกำหนดเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในโครงการของรัฐ, ๒๕๖๑)

เมื่อพิจารณาจากความหมายดังกล่าวแล้ว พบว่า ประเทศไทยนั้นนอกจากจะมีรัฐบาลกลาง
เป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารประเทศในระดับพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการบริหารประเทศในระดับพื้นที่ โดยมีแนวคิดที่จะให้พื้นที่ต่าง ๆ
ทั่วประเทศได้บริหารทรัพยากร ความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนในเขตพื้นที่ด้วยตนเอง จึงทำให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีแนวทางการบริหารที่จะต้องนำความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มากำหนด
เป็นแนวนโยบายสำหรับการบริหารพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งนี่คือจุดเด่นของการบริหารส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

นโยบายการบริหารท้องถิ่นนั้น มีบางส่วนที่ถูกออกแบบมาโดยมีการออกแบบกลวิธีที่จะทำให้
นโยบายที่ดูเหมือนจะตอบสนองความต้องการของประชาชน กลับกลายเป็นการตอบสนองการแสวง
ประโยชน์ส่วนบุคคลหรือกลุ่มคนบางพวกที่เป็นผู้ใกล้ชิดกับกลุ่มของพรรคการเมือง กลุ่มข้าราชการ
และกลุ่มภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้ได้รับสิทธิพิเศษไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการเข้าร่วมในกระบวนการขับเคลื่อน
นโยบายนั้น เช่น การเป็นผู้ชนะการประมูล การเป็นภาคธุรกิจเอกชนที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายโดยตรง
เป็นต้น หรือสิทธิในการกำหนดทิศทางและชี้้นำการออกแบบแนวนโยบาย ซึ่งการเอื้อประโยชน์เช่นนี้เป็น
ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณลดลง ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าจาก
งบประมาณรัฐที่เสียไป

๑.๒ แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากนโยบายที่ถูกวางกรอบแนวคิดไว้ จะถูกนำสู่การบรรจุเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้มี
การวางแนวทางการดำเนินการ และนำแนวคิดดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้ต่อไป ซึ่งปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้น
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นสามารถพบได้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการนโยบาย การจัดทำ
แผนงานโครงการ จนไปถึงการดำเนินการตามแผนงานโครงการด้วยกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการ
ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ และการจัดซื้อจัดจ้าง

วิธีการที่จะสกัดกั้นปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายที่ดีที่สุด คือ การออกแบบระบบหรือกลไกให้
ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการนโยบาย ไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมืองในฐานะผู้พัฒนานโยบาย
และนำเสนอ นโยบาย ภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ดำเนินการตามนโยบาย ภาควิชาการในฐานะผู้เปรียบเสมือน

๓.๑.๒ ผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติและตอบคำถามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย

คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท

๓.๒ แนวทางการดำเนินการตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒.๑ ช่วงพัฒนาแผนงาน/โครงการ

ให้เจ้าหน้าที่ผู้พัฒนาแผนงาน/โครงการ ดำเนินการจัดทำข้อมูลตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการพัฒนาแผนงาน/โครงการ ประกอบกับคำขอรับการจัดสรรงบประมาณโครงการนั้น

จากนั้นจึงเสนอแผนงาน/โครงการดังกล่าวต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอต่อสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาต่อไป โดยการพิจารณาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสภาท้องถิ่น ให้นำข้อมูลการตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนงาน/โครงการดังกล่าวด้วย

๓.๒.๒ ช่วงนำแผนงาน/โครงการไปสู่การปฏิบัติ

ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ดำเนินการนำโครงการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ โดยให้นำผลการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต และแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต เป็นแนวทางในการควบคุมการดำเนินแผนงาน/โครงการ เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นตามผลการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต

เมื่อดำเนินการโครงการเสร็จสิ้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการรายงานผลการดำเนินโครงการ โดยให้มีการรายงานผลการใช้ข้อมูลการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต และแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๓.๓ เจือนไขโครงการหรือกิจกรรมที่จะต้องเข้าร่วมการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย

๑) นิยามของคำว่า “โครงการที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

“โครงการที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” คือ โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นให้ความสำคัญสูง ผ่านแนวนโยบายที่สภาท้องถิ่นนั้นกำหนด โดยมุ่งเน้นที่จะให้เกิดโครงการนั้นอย่างเอาจริงเอาจัง เช่น การประกาศโครงการนั้นเป็นโครงการสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้น การจัดลำดับแผนงาน/โครงการนั้นไว้ในลำดับแรก ๆ ของแผนพัฒนาท้องถิ่น การพิจารณาอนุมัติจัดสรรวงเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินการแผนงาน/โครงการนั้นเป็นจำนวนสูง เป็นโครงการที่มาจากนโยบายที่ผู้บริหารท้องถิ่นใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งท้องถิ่น เมื่อได้รับการเลือกให้เข้ามาบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนี้จึงแปลงนโยบายนั้นเป็นแผนงาน/โครงการ เป็นต้น

๒) รายละเอียดของหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขสำหรับพิจารณาโครงการที่จะเข้าร่วมการประเมินตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย มีประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๔) มีกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อการทุจริตอย่างเป็นระบบ (มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๓ เกณฑ์)

๑.๕) การเสริมสร้างความโปร่งใสในการพัฒนาแผนงานโครงการ (มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๔ เกณฑ์)

๒. เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ กำหนดเป็นเกณฑ์ชี้วัดสำหรับการประเมินได้ ๔ เกณฑ์ ดังนี้

๒.๑) มีการเตรียมการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตในขั้นก่อนการดำเนินการตามนโยบาย (มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๕ เกณฑ์)

๒.๒) มีการเตรียมการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต และการติดตามการดำเนินการตามนโยบาย (มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๓ เกณฑ์)

๒.๓) มีการเตรียมการประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต (มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๓ เกณฑ์)

๒.๔) มีการเตรียมการสร้างความโปร่งใสในขั้นการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ด้วยการสื่อสารการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริตและการสร้างการเฝ้าระวัง (มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๔ เกณฑ์)

โดยเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ใช้แบบรายงานการดำเนินการตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงฯ ในการรายงานการดำเนินโครงการ ๑ โครงการ ต่อ ๑ ฉบับ

เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการพัฒนาโยบาย

กำหนดเป็นเกณฑ์ชี้วัด ๕ เกณฑ์ มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๑๔ เกณฑ์ รายละเอียดดังนี้

๑. การแสดงความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ

เกณฑ์ชี้วัดย่อย	มี	ไม่มี	คำอธิบาย
๑.๑ มีการศึกษาและอ้างอิงหลักการหรือแนวคิดของ แผนยุทธศาสตร์จังหวัด แผนพัฒนาภาค			(เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้ผ่านการอบรม หรือ ได้มีการประสานข้อมูลแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด หรือ แผนพัฒนาภาคแล้ว)
๑.๒ มีการดำเนินการจัดทำเนื้อหาสาระที่แสดงความเชื่อมโยงของแผนงาน/โครงการว่าเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัด แผนพัฒนาภาคอย่างไร และการเชื่อมโยงนั้นนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์จังหวัด หรือแผนพัฒนาภาคได้อย่างไร			(อธิบายผลการจัดทำเนื้อหาแสดงความเชื่อมโยงของแผนงาน/โครงการ กับยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด หรือ แผนพัฒนาภาคโดยสังเขป)

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการ

เกณฑ์ชี้วัดย่อย	มี	ไม่มี	คำอธิบาย
๒.๑ มีการศึกษาถึงความจำเป็นในการพัฒนาแผนงาน/โครงการดังกล่าวหรือไม่ โปรดอธิบาย			
๒.๒ มีการพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการดังกล่าว สนับสนุน หรือส่งเสริมการพัฒนา อบท. ในเรื่องใด หรือมีการแก้ปัญหาหรือจุดอ่อนของ อบท. ในเรื่องใด โปรดอธิบาย			

เกณฑ์ชี้วัดย่อย	มี	ไม่มี	คำอธิบาย
๑.๕ มีการกำหนดให้เผยแพร่ผลการศึกษาสู่สาธารณะ ผ่านช่องทางที่ประชาชนสามารถรับรู้และเข้าถึงได้ง่าย			

๔. มีกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า ความเป็นไปได้ และความเสี่ยงของนโยบายด้วยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ

เกณฑ์ชี้วัดย่อย	มี	ไม่มี	คำอธิบาย
๔.๑ ได้จัดให้มีบุคคลหรือคณะทำงาน รับผิดชอบในการวิเคราะห์ผลกระทบ ในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และฐานะทางการเงินการคลังของ อปท. รวมทั้งความคุ้มค่า ความเป็นไปได้ และความเสี่ยงของนโยบาย ด้วยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ รวมถึงการเปิดรับฟังข้อสังเกตจากภาควิชาการและภาคประชาสังคม			
๔.๒ มีการศึกษาผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และฐานะทางด้าน การเงินการคลังของ อปท. รวมทั้งความคุ้มค่า และความเสี่ยงของนโยบายอย่างรอบด้าน และมีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย รวมถึงการจัดทำแผนรองรับการปรับเปลี่ยนนโยบาย เท่าที่จำเป็น (Exit plan/Backup plan)			
๔.๓ มีการเผยแพร่ผลการศึกษาสู่สาธารณะ อย่างโปร่งใส ชัดเจน และง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยจัดให้มีช่องทางในการรับข้อสังเกตจากสาธารณะ และตอบข้อสังเกตหรือข้อซักถามในประเด็นที่สาธารณะได้ตั้งขึ้นมา			

*ในกรณีที่ตอบว่า "มี" ให้แนบเอกสารหรือหลักฐานประกอบ

เกณฑ์ชี้วัดย่อย	มี	ไม่มี	คำอธิบาย
เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ หรือเวทีสาธารณะเป็นต้น			

*ในกรณีที่ตอบว่า "มี" ให้แนบเอกสารหรือหลักฐานประกอบ

เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในขั้นตอนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เป็นเกณฑ์ชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงความรอบคอบและความโปร่งใสในการปฏิบัติ โดยชุดคำถามและชุดกิจกรรมที่บรรจุอยู่ในเกณฑ์ชี้วัดในขั้นตอนการนำนโยบายสู่การปฏิบัตินี้ หากประเมินแล้วพบว่าหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามนโยบาย ได้ปฏิบัติและจัดให้มีกิจกรรมเหล่านี้ปรากฏอยู่ในการดำเนินการตามนโยบาย ก็จะแสดงให้เห็นว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติมีความน่าเชื่อถือและมีความโปร่งใส สามารถชี้แจงต่อสาธารณะได้

กำหนดเป็นเกณฑ์ชี้วัดสำหรับการประเมินได้ ๔ เกณฑ์ มีเกณฑ์ชี้วัดย่อย ๑๕ เกณฑ์ รายละเอียดดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำรายงานการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต ไปสู่การใช้งานจริงในระหว่างการดำเนินแผนงาน/โครงการ

เกณฑ์ชี้วัด	มี	ไม่มี	คำอธิบาย
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการดำเนินการแผนงาน/โครงการ มีการนำรายงานการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต ไปสู่การใช้งานจริงในระหว่างการดำเนินแผนงาน/โครงการ			(หากผลการใช้รายงานการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต ได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า แผนงาน/โครงการดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจทำให้โครงการดังกล่าวไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ของโครงการได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ)

๒. มีการประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต

เกณฑ์ชี้วัด	มี	ไม่มี	คำอธิบาย
๒.๑ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต โดยต้องกำหนดอำนาจหน้าที่			